

J E L E N K Ö R.

18. szám.

Pest szerda. február. 13dikán.

1833.

Foglalat: Magyar és Erdélyország (14ik országos ülés mind a' két tábla részéről. Február 12ike Budapesten. Kinevezések. Miskolcz, mint leendő kir. város. Erdélyi új Casinók. Szepesý Ignác 's mások ajándéki a' károlyvári nyugpénzintézetre). Anglia (belga-hollandi ügy. Parlamenti első ülés. Quaker tag az alsóházban. Az irlandi repealerek terve 's egyebek). Franciaország (jan. 28. követkam. ülés. Temps elmékedése. Az idei orsz. költségek. Maison és Stratford Canning. National. Dom Pedro). Belgium (képviselő kam. jan. 26iki ülése. A' francia követ jegyzékei). Németország (a' görög király 's kísérete Corfuban. Rotteck lemondása). Hollandia. Spanyolország. Éjszakamerika. Ujabb. Bankrészevény.

MAGYAR és ERDÉLYORSZÁG.

Pozsony, febr. 5kén tartott kerületi ülésökben Rendeink, a' protestans egyházi sérelmek egybeszedésire kinevezett biztosság eddigi munkálatit vevék vizsgálat alá; 6kán pedig felolvastatván előbb azon felirási javaslatot, mellyben megkéretnék Ő Felsősege, hogy ifjabb Királyunknak állandó lakását Magyarországon méltóztatnék rendelni meg, déli 11 's fél órakor, valamint Főrendink is, országos ülésre (14re) gyülekeztek össze. Itt előlülő Personalis ur, a' minap határozott nagy küldöttség tagjait nevezé ki, melly felséges Urunk 's Asszonyunk újra szerencsésen viradandó születésnapjuk mint szinte ifjabb Királyunk boldogítólag elbárult életveszélye 's minapi felgyógyulta miatt is az ország hódoló örvendezésit vinné meg. Ennek megtörténte után a' voltkerületi előlülő ur indítványára közösen ohajtván Rendeink, hogy maga országos előlülőjük vállalná fel az épen nevezett küldöttség vezérlését, a' mélt. Personalis e' tiszttel elfogadá, a' Rendeiket pedig a' felsőházba tartandó elegy ülésre hívá meg. A' felsőházban, miután Nádorunk főherczegi Felsősege az előbb leirt küldöttséghez a' Főrendek részéről is tagokat nevezé, patriarcha-érsek Pyrker ur, mint feje azon országos küldöttségnek, melly az 1830ki rövid országgyűlés végével az akkor hozott üdves törvényekért országos köszönet-, ifjabb királyunknak pedig szintakkor történt szerencsés házasságra keltén országos örvendévitelül utasított Felsőginkhez, mind szóval, mind írásban, az ítélmester által felolvasva előadá tiszti teljesítése módját 's a' Felsőgek válaszit. Végre a' tárnok ur kelt fel szinte előadni azon küldöttség hivatalbeli eljáratát, melly Horváth János fehérvári

püspök ur szónokiata mellett a' Nádor-főherczeg asszony új évi tiszteletére országul neveztetett; felolvastatott Ő Magasságának a' Nádornénak e' magyar üdvözlésre viszonzott magyar kedves válasza (éljen! igen sokáig éljen!), 's reá az országos taps hoszsuzul; — mire az ülés eloszlott. Február 7kén tartott kerületi ülésökben elvégezvén Rendeink a' kérdésben forgó körülmények iránti üzenetkészítést, megint országos ülésre gyülekeztek, szinte Főrendeink is déli 12 órakor.

Budapest: Minden jó Fejdelem név- és születésnapja való nemzeti ünnep a' Népnek. Így valamint nemzetségi köz ünnepjökét szives örömmel üllik azonegy ház, azonegy atya gyermeki, úgy szentelé testvér két városunk is, szeretve tisztelt kegyes Királya 's Királynéja születésnapjait febr. 8. 's 12kén országos örvendezésü képviselő küldöttségink ohajtásihoz csatolván rokon érzelmü kívánatit mind febr. 8kán mind 12kén. Budán ugyan mélt. Ócskay Antal püspök 's helytartósági tanácsnok mutatá be ez öröm- és szív-áldozatot egész diszleményü szolgálattal, a' helybeli nagymélt. két kormányszik, katonai főparancsnoklat 's városi tisztviselők buzgó könyörgéseik, a' gránátos és gyalog osztályok puskaropogási, mint szinte a' városok helyein kitűzött 18 álgymorgadalmasan viszhangzó dörgedezésü közt. Pesten pedig főtiszt. Dercsik János eszterg. kánonok, apát, 's pesti seminarium-igazgató teljes fényü szertartással nyujtá be temjénillattal párosult áldás-esdekletinket szent mise áldozatjában a' főplebania templomban minden, jelenleg itt kebelező egyházi 's világi (katonai és polgári) előljáróság ünnepies jelenlétökben; 4 osztály (t. i. Würtemberg ezredből 2, portugáli Regenséből 1, 's Bentheiméből is 1,) gyalogság pontos lődö-

zési, 24 mozsár 's 18 álgyu robogó durradozási 's a' pesti polgári lovag 's vadász század tisztelkedései közt. Az ájtatos iskolai Rend is számos nevendékivel felajánlván diák zengedezés közben szíves könyörgésit a' Mindenhatónak kegyes Királyunkért, mint adományos boldogítójaért, eddigleni divatjaként diák beszédben rajzoltatá le tisztel. Kámpay Benedek szónoka által a' magyar Haza csemetéinek Iső Ferenczünk mint magyar Fejdelem által a' szerzethez mutatott magas kegyeit. Örültünk, még pedig való szívvel örültünk, midőn a' számos érdemű Rend két testvér hazánkbeli ház- és névlajstromát (Schematismusát) a' nyelven kívül jelen korunk (lásd az 1832 Jelenkor 2ik számát) mostani kívánatához módosítottatni láttuk; kétségkívül még határtalanabb lesz örvendésünk, ha e' latiumi koszorúkkal viruló ('s 393 főbül álló) egyesület ezentul mindenben magyar borostyánt füzdelni, 's azt nem csak mint magyar uradalmi birtokost, azaz földesurát a' néhai székes fehérvári őrségi (custodiatu) jószágoknak, hanem mint 28 magyar és erdélyországi nevelő intézet kormányzóját, a' két testvér haza reményi oktatásiban, a' diáknak illő tiszteletben tartása mellett, ezentul általánosan magyar nyelv- szív- és lélekkel foglalatoskodni tapasztalandjuk, 's ez iránt annál biztosb most már hiedelmünk, mivel jobbadán minden törvényhatóságink sőt főrendű országos táblánk is már egyedül a' nemzeti ajkot vevé országos közleményi 'sviszonértekezési eszközévé; szóval, midőn nemzetünk országos képviselőji törvényt, nevelést, oktatást 's mindent, a' mitől a' haza 's nemzet valódi léte függ, magyarrá tenni buzognak. — Végre az öröm 's önarjától dagadozó Dunánk is vígdalmunkhoz kívánt csatlakozni, mivel délutáni egy óra tájban a' hátát 's hullámit nyugzó jégbékót le kezdé ölteni egy darabnyi takarodásra kisztvén egész tetemben hoporscos köntösét, midőn a' febr. 8kán Pozsonytól eltisztult jéggöröngy-testvéreinek medréhez közlő torladozása is vándorlásra kényti már. Mind ezt czéllövészí táncmulatság koronázá estve a' hét választói, különös fényel, Fejdelmünk képével, kivilágosított magyar felírásokkal 's 46, nemzeti színű, zászlóval diszeskedő nagy teremben.

Apostoli fejdelmünk jan. 22ki legfentebb határozata szerint Hohenlohe Sándor herczeg, 's n. váradi diák szert. kánonokot gaborjáni sz. Mihály czimzetes apátjává; jan. 7ki legmagasb rendelete szerint pedig Sailer György mosonyi főesperest győri olvasó kánonokká, székegyházi főesperessé Sütő József eddig sopronyi főesperest, Kovács József locsmándi főesperest sopronyi főesperessé, Hohenegger Lőrincz győri főesperest mosonyi főesperessé, Sághy János győri kánonokot locsmándi főesperessé, Feltinger István kánonokot győri főesperessé, végre Karner Antal kánonokot komáromi főesperessé kegyeskedett kinevezni.

(Kir. kam. tudósítás).

Felséges Urunk a' nagymélt. m. kir. u. Kamaránál Parczér János és Eötvös Pálnak kir. kam. tanácsnokokká történt neveztetésökkel megürült két titoknokságra Ghyeczy Miklós eddig Fiumeban volt k. kam. ügyvédet és Mattyassovszky János kir. kam. concipistát eddigi hasznos szolgálatikért méltóztatott kegyelmesen kinevezni; Deuchtmann Fer., számvevő tisztet pedig a' k. kam. számtartóhivatalnál negyven évnél is huzamosbra terjedt hiv. szolgálati tekintetéből, saját kérelmére egész díjfizetéssel nyugalmazni.

Miskolcz febr. 6kán: Miskolcz, magyar koronai város nagyobb részét dicső emlékezetű Maria Terézia királynétól, bizonyos mennyiségű inscriptioban bírja a' nemesség. A' kir. ügyigazgatóság a' szerződések megerősítése végett a' nemességet perbe idézte, de a' perfolyam alatt felszólított a' város, hogy sz. k. városok sorába emeltendőségeért legfelsőbb helyen esedeznék; ez meg történt, 's arra kedvező kegyelmes válasz is adatott, minek következésiben nem csak a' városi jövedelem 's költségek (kamarai) felszámítása, sőt a' nagymélt. m. k. udv. kamara által küldött biztosság munkálkodása után a' kamarai épületek is immár valósággal megbecsültettek, 's minden órán ohajtva várjuk az Ő Felsége által kiküldendő kir. Biztos érkezését. Míg azonban a' népes mezőváros ohajtása valósulhat, a' közelebbi múlt évre tartatni szokott városi tanács tisztujtószeke alkalmával, előlő Molnár Sándor k. kam. praefectus ur abeli előter-

jesztésihez képest, melly szerint a' lármás választásban alig kikerülhető visszaélések s' fogyatkozások elhárítása miatt 's nyugtatóbb tekintetből nem tetszenék e' képviselő választásmódot a' szabad sz. k. városok 's más jó rendezetű helyek példája szerint behozni? a' számosan egybegyűlt minden sorsu 's rangu lakos e' rég ohajtott módot örömrágadtatva fogadá, a' választott község számát 100 személyben állapítván meg, e' f. évi jan. 24kére határozott városi közgyűlés elibe terjesztendő rendszerkezetének kidolgoztatását azon nagy 's terjedelmes hatalmu, 45 személyű biztosságra utasította, melly az 1831 jan. 7ki közgyűlésből a' város jobb rendbevétele iránt volt kiküldve olly módon, hogy mivel ezen küldöttség tagjaivá csupán 5 polgári sorsu lakos vétetett fel, azok számát a' nemesekével egyenlőre emelvén összesen 80vanan munkáskodjanak. E' biztosság még azon hónap 15kén foglalatoskodni el is kezdé 's a' megirt határidőre munkáját be is nyujtá 's azonnal a' 100 személy is meg választatott. Elölülőnek buzgó ragaszkodással a' választott község által nevezett idősb Tomka Miklós urat 's a' város javára munkáskodni önként ajánlkozott actuarius Tatár József táblabíró fáradhatlan iparjok méltatá e' köz bizodalomra 's diszre. Az előlülő, népszószóló czimzettel él 's gyűléskor a' város bírāja mellett jobbkézt ül. Különbözik ezen 100 tagu választott község a' sz. k. várositól abban: hogy ezek a' város 12 szakaszi szerint osztatnak fel, 's ennél fogva minden rend-, rang és sorsbeliek tagjai hijányát v. megürült helyét nem a' tanács hanem az illető városi szakasz fogja pótolni jövedőre. E' választott község a' tanács-választásor kívül, (kivevén a' lakosokra rovandó újabb fizetések kivetésit, 's a' bírószkodást, vagy a' város jövedő sorsának elhatározását, melly tovább is a' város közönséges gyűlé-ének hagyatott fen) minden rendelést teljes hatalommal tesz, mellyeket a' városi tanács feleletterh alatt teljesíteni tartozik; ez lesz jelen a' város számadásai megvizsgáltságán 's a' t. Első próbát tett a' választott község most febr. 1jén tartott tisztujtó székén, midőn kivevén a' senator urak közül hármat, a' többi mind meghagyatott.

Testvérhazánk Erdély ismét két Casino-egyesületet nyere Szilágy-somlyón t. i. 's Nagy-Enyeden. Az első, mint Krasznának megyei székhelyén félév alatt 80nál több részvényes gyámolítása által jutott létre 's most már minden magyar 's az ott szükséges német hirlapokon kívül több magyar 's német időszakírást 's országrajzot járat önerejénél fogva, mire a' megye főispáni helytartója mélt. b. Bánffy László urnak több hazafi érzésűek által lelkesen támogatott szép indítványára a' megyei ezernél több darabból álló könyvtár is a' Casino-egyesülethez csatoltatott. — N. Enyeden pedig jan. 14kén nyitá meg a' casinotársági első ülést minapi levelünkben méltán magasztalt csüggedhetlen buzgalmú táblabíró Farkas Sándor ur, nyomadékos beszédében a' casinoi egyesületek hasznait tükröztetvén elő számos részvényes 's másrendű 's mind két nemű mivelt gyülekezet jelenlétében. Szász Károly titoknok ur pedig e' nevendék intézet számára rendelt hirlapok 's folyóirások nevét, 's különvéve mindegyik becsét 's czélnémetét velős rövidséggel ábrázolta le; mind ezt a' tanuló ifjuság szép zengzetű ének 's hangászati harmoniája, estve pedig táncmulatság rekeszté.

Nagymélt. Szepesy Ignác pécsei püspök a' károlyvári püspöki uradalmi tisztség nyugpénz-intézete tőalapjának öregbitésére 500 ezüst frt, Tamási József károlyvári kánonok és székes-egyházi (cathedralis) plebanus 100 fr. Argentics Döme marosrévi nyugalmazott Ellenőr pedig minden saját szerzeményebeli ingó 's ingatlan javait élők közti adománylag (donatione inter vivos) ajánlékozták. Minden érseki, püspöki, káptalan 's egyéb egyházi 's világi uradalomban is alapíthatna az emberiség 's keresztyéni szeretet illy czélu segéd-intézetet, sőt minden megye, kerület 's törvényhatóság is önkeblében, hogy szeplőtelen hiveségben elaggott tisztviselőik és szolgálók öreg hanyatló napjaikban v. elnyomorultok esetén inség 's óletszükséggel ne legyenek küzdeni kénytelenek hálátlanságot hirdető pironóságunkra. Milly buzditó ösztön 's vigasztalás a' nemeslelkű tisztnek, 's jóérzésű szolgának, ha bizton reményli sőt tudja, hogy sirjaig segéd-

gyámolt lel urában! Örvendhetünk azonban hogy világi dynastáink is alkotának már illy nemű alapítványokat, t. i. Esterházy hg. Fes-tetics György, Károlyi György, és Schön-born grófok, kik rari nantes ugyan, de még is atyailag gondoskodtak agg és elbetegesült tisztviselőik sőt gyermekeik gyámolít-tatásokról is.

A N G L I A.

A' londoni jan. 25iki ujságok nagy bi-zakodással szólnak a' belga-hollandi ügy közelgető elintéztetéséről. A' Courier sze-rint annyit haladtak már az alkudozások, hogy reménység van, a' ministerek ezen kö-zel elintéztetés bizonyosságát fogják a' par-liamentnek jelenthetni. — A' király febr. 6-kán váratott Londonba a' parliament meg-nyitására. A' Globe szerint mind inkább sür-geti a' fővárosi lakosság az assesedtaxes el-töröltetésit. Maga a' Globe sincs ellene, hogy ezen nemű taxák részen- 's lassanként törül-tessenek el; de nem lát módot az ebből ere-dendő jövedelemhijány- pótlásra, a' mostani budget pedig nem türi az országos jövede-lem kevesbülését!

Jan. 29ikén a' parliament mind a' két há-za ülést tartott (a' legelsőt) a' szokott par-liamenti előkészületek megtétele végett. A' felsőházban csak 9 pair volt jelen, az alsó-házban mintegy 200 tag, közöttük Cobbet és O'Connell. — Azon esetre nézve, ha quaker választatik parlamenti tagul, a' Glo-be ujobban ezeket jegyzi meg: Ez egy igen fontos pont, melly iránt nem hagyhatjuk a' publicumot kétségben; ugyanis van egy par-liamenti végzés, melly szerint ha a' megvá-lasztott quaker az I. György 8 statutum. 6. fejezetében kijelelt forma szerint ünnepélyes erősítvényt vagy ígéretet (Versicherung) tesz, minden további akadály nélkül helyet foglalhat a' parlamentben. Ezen végzet II. György 22ik statutumának 46 fejezete 's 36-dik szakaszában áll, holott még az monda-tik, hogy mind azon esetben, midőn egymár hozott vagy még hozandó parlamenti végzés által eskü kívántatik vagy fogadtatik el, a-azon emberektől, kik magokat quakereknek nevezik eskühelyett egy ünnepélyes erősi-tés vagy nyilatkozás fogadtassék el az I. György 8ik statutumában kijelelt forma sze-

rint, akár lesz aztán a' parlamenti vég-zésekben e' pont iránt különös határozat a-kár nem. — Ennél fogvást a' most megvá-lasztott quaker tag (Pearson ur) minden fel-a-kadás nélkül bejő a' parliamentbe.

A' dublini Times szerint következő a' terv, mellyet az irlandi repealerek az unio felbontása körül kivinni szándékoznak. 1) szerkeztessenek önkénytes-csapatok, mel-lyek fegyver nélkül legyenek ugyan, de min-den órán fegyverhez nyulhassanak. — 2) A' törvényhozói unioacta Anglia 's Irland köz-i törültesse el. 3). A' 800 millióra menő nagybritanniai statusadósságból csak 27 mil-lio illeti Irlandot. 4). Véd-vámok állittassa-nak Irland határin az Angliából jövő árukra nézve. pótlatul azon adózásért, mellynek az irlandi áruk Angliában alá vannak vetve. 5). Az irlandi parliament, két kamarával, hely-re állittatik olly terv szerint, melly előbb az önkénytesek javalatját fogja megnyerni. 6). Ezen parliament vitatásit az önkényte-sek egyegy osztálya fogja védeni. 7). A' köz-szellem terjesztessék 's tétessék uralkodóvá minden nemzetelleni érzésünek nyilvános és ünnepélyes feladatása (denunciatio) által. 8). A' béke és háboru kérdéseinél Irland nem tekint Anglia viszonyira. — 9). A' kül-földön tengő földes urak (absents), kiket t. i. inkább idegeneknek (aliens) kellene neve-zni, jószágaik szedessenek el 's osztassanak ki a' nemzeti függetlenség előmozdítóji kö-zött. Végre 10) minden Irlandban tartózkodó angol, szcot vagy wallisi, idegennek (kül-földinek) tekintessék. — O'Connell jan. 24i-kén Londonba ment a' parliamentbe. Az Al-bion azt mondja, hogy a' rebesgetett 40 he-lyett O'Connell nem tarthat 7 vagy 8 együtt szavazónál többre számot 's ez utóbbiak saját rokonai.

Sajnosan értjük, ugy mond a' Courier (jan. 26), hogy Irlandban a' jövő assisekre (törvényszéki ülésekre) igen bajos lesz es-kütteket (jury) gyűjteni egybe, Kilkenny grófságban épen lehetetlen. A' félelem olly nagy, hogy miatta a' fenytő törvényeket nem alkalmazhatni. A' kilkennyi tömlőcz tele bü-nösökkel, kik ezen, már igen huzamos lá-zongás folytában erőszakoskodást követtek el. Mit csináljunk? — Továbbá ugyancsak

a' Courier ezt mondja: Irland lázállapotja a' nép inségéből származik; míg a' miniszterek ezen nem segítenek, addig a' kormány és mellettek szóló közvélemény egész erejével is hasztalan csilapítgatják a' zajt. Azokat, kik a' népet most bujtogatják, el lehet nyomni, de helyettök új, tüzesebb demagogok támadnak fel, kik czéljaikat szintannyi dicsvággal 's vak elszántsággal fogják sürgetni.

A' Courier és Globe jan. 28ikán mint igen hihetőt említik, hogy Hollandia a' Schelde szabaddá tételét megajánlá, 's ez volna főleg azon örvendetes hír, mellynek megérkeztét a' napokban rebesgeték.

FRANCZIAORSZÁG.

A' követkamara jan. 28iki ülése nem nyújt semmi érdekest; a' következtetett ülésben, nem lévén a' napirenden semmi különös tárgy kitüzve, kérelmekkel foglalatoskodott a' kamara. — A' kormányelemek 's a' törvényhozó testnek szelleme 's tiszte a' juliusi revolutio óta egészen megváltoztak, ugymond a' Temps. Ha a' restauratio valamennyi kamaráit összevesszük 's kiszemeljük, nem találunk bennök 100, sőt tiz tagot sem, ki a' mostani körülményeket megbírná, v. azokkal mérközhetnék. A' mi feladásunk sajátkép az, hogy a' chartát a' helyiségekhez (localitasokhoz) alkalmazzuk, 's ez olly feladás, melly az assemblée constituante eszét 's ifjai merészségét kívánja meg. Majd egy vámtörvénykönyvet, majd egy gabonatörvényt, majd expropriatio- 's új hypothecatorvényt kell készítenünk, majd ismét egy műszorgalmi chartának alapjait vetnünk, foghelyeket javítanunk, mindenütt oktatást 's nevelést terjesztenünk. Mennyi tárgy! mi mély studiumot, mennyi ember- és dologisméretet kívánó tárgyak mind ezek! 'S ha még ide vesszük, hogy a' külső politikának szövénéyei 's a' rendkívüli hadkészületek akadályi is közbe-közbejönnek, érteni fogjuk, hogy ha a' követkamara hivattatásán alól marad, ez azért történik, mivel lehetetlen volt azon Franciaországban, mellyet nekünk revolutioink hagytak, egy olly kamarának elemeit gyűjteni egybe, melly a' pillanat érdekeinek törvényhozólag megfelelni tudna. Idő és gyakorlás kipótolandják a' hijányt. Azalatt csak

élnünk kell a' meglevő kormányeszközökkel, mi minden esetre jobb, mintha azokat egy balgatag órában összetörnök. Az után épen mi se volna.

A' Moniteur egy tudósítását közli Guizot urnak a' királyhoz a' kezdő-oktatás mai állapotjáról Franciaországban 's az arra ez utóbbi években tett statuskölségekről. Ezen tudósításból kitetszik, hogy most 1833ban, a' charta és Lajos-Filep országlása alatt 4,055 illyes iskolával 's 231,375 iskolai neveléssel van több, mint 1829ben volt X. Károly alatt. E' rövid idő alatt is 2,741 községben, mellyben ezelőtt semmi iskola sem volt, állítottak kezdőiskolák. Névszerint a' kölesönös oktatási (lancasteri) iskolák száma 536tal, a' normalis kezdőiskoláké 34-gyel szaporodott. Parisban most 3,447 kezdőiskola (lancasteri 117, normalis 2), 's azokban 131,063 tanítvány van. Az illyenekhez nem kell semmi commentar vagy magyarázat. —

A' Temps az idei országos kölségek összes számát 1,132,626,618 francra teszi, a' szokott és pótlék hiteleket be nem tudva. Nem azon nyomorult gazdálkodás által, melly különben is rosszul fizetett tisztviselőket érdekel, lehet és kell ezen summát kisebbíteni, ugy mond a' Temps, hanem az igazgatásnak (administratio) egy egészen más módja 's mintegy revolutioja által. Ezen fordulat a' kiadásokra nézve úgy fog megtörténni, ha azok ezentul nem meddők, hanem jövedelem hozók leendenek; a' bevételekre nézve pedig ugy, ha a' jövedelemnek mindegyre több több forrást tud nyitni a' kormány. Ujabb jövedelmi források pedig ugy nyitnak, ha az ország közel és legtávol eső vidékei között is könnyü és hamar közösülhetés eszközöletik. A' status-jövedelem csak ugy szaporodik, ha utakat, csatornákat, vasutakat 's t. ef. építünk. Akkor aztán nem fogjuk olly kinosan számolgatni a' kiadások számait (Ziffern), mert gazdagok leszünk, most számolgatjuk 's fáj ha sok, mert szegények vagyunk. Mi is, jó Temps, mi is.

Toulonból írják, ugymond a' Temps, hogy ott nyolez liniahajóból álló flotta készítettik, melly a' Levante vizeire fog evezni. — A' National szerint marsal Maison csak

ugyan nem megy el Pétervárába; a' marsal e' folyó februárban Parisba megyen 's a' szebb évszakot valamelyik francia fűrdőben szándéka tölteni. Gróf St. Aulaire a' bécsi követséget elfogadá; egyébiránt most ő is Párisban van.

Azt híresztelék, ugymond a' Journal des Débats, hogy az orosz császár a' hozzá Anglia részéről követül menendő Stratford-Canning ur elfogadtatása iránt szintolly vonakodólag 's elhárítólag nyilatkozott volna, mint marsal Maison uré iránt. Mi örömet elhiszük, hogy az egyik hir szintolly kevesse igaz mint a' másik. —

A' National egy journalvita következésiben a' többi közt ezeket írja az Oroszok 's Francziák hadi erejök- 's ügyességökről: Suwarownak 1799iki táborozása óta Olaszországban az Oroszok egyetlenegy ütközetet sem nyertek a' Francziák ellen. 'S midőn Suwarow 1799ben Olaszországot elhagyá, nekik csak ez egyetlen hadseregök volt, míg mi ugyanakkor Hollandiában az Angolokkal, Németországban Ausztriával 's az egész németiséggel, Aegyptusban a' Törökkel egyesült Angolokkal, magában Francziaországban pedig Vendéival harcolánk. Zürichtől egész Moszkváig tizenhárom év lefolyta alatt minden csatát elvesztettek az Oroszok, mellyben ellenünk fölléptek. Nem igaz, hogy az ő hadi felsőbbségök törte volna meg az 1812iki híres és nagy táborot, sőt az egész világ tudja, hogy ezen had a' Niementől egész Moszkváig egyszer sem találkozott az Oroszokkal a' nélkül, hogy őket megverné 's hogy siralmas visszavonulta közben is valahányszor az Orosztól megtámadtatott, azt mindig nyereséggel üzte vissza. 1813ban Porosz és Szászországnak 's az egész rajnai szövetségnek elpártolta megzavará rendinket 'sa' harcz csak az 1814iki táborozásban folyt ismét rendszeren. Az Oroszok ekkor is több csatában egy marok hős által, kiket Napoleon személyesen vezetett, verettek vissza. Napoleon 1814ben minden csatát megnyert, de elveszté az egész táborozást, mert az erő egyenetlensége igen nagy volt, egész Europa kelvén ki a' francia császárság ellen. Azon ellenvetésre vagy is inkább szemrehányásra nézve, hogy marsal Gérardnak 18

nap kelle a' szent Iórinzi lunette bevétele: részünkről azt hisszük, hogy az Oroszok még most is ott állnának, 's nem igaz, hogy a' Varsót fedező erősegeknek (1831ben) akármelyike is nagyobb akadályul lett volna az Oroszoknak, mint a' millyekkel nekünk Antwerp előtt kelle küzdenünk, a' fellegvár olly városra támaszkodván, mellyet a' francia emberiség kimélni 's kiméltetni kívánt. Ha a' kormány egy olly támadási tervet szabott a' francia genieosztály elejébe, melly mind az ostromlók mind az ostromlottak résziről minél kevesebb vérontással járjon, ez még a' nemzeti vitézséget nem csonkítja, tanuji ennek magok a' Hollandiak, kik hiszem a' megrohanást (Sturm) bevárhatták volna. Hogy Varsó védhősei az orosz megrohanást is elfogadák, ez hihetőleg azért történt, mivel az orosz felsőbbsegről csekélyebb vélekedéssel voltak, mint a' Hollandiak a' Francziákéról. — 's a' t.

Jan. 30ikán annak hire terjengett Párisban, hogy dom Pedro ugyanazon hónap 14ikén Oportot elhagyván Londonba ment, 's onnan Párisba szándékozik. Sőt némelyek azt is akarták tudni, hogy a' Cronica Constitucionalnak egyik számában már benne is van a' decretum, melly által dom Pedro távolléte alatt general Salignacot nevezi ki helytartójaul.

BELGIUM.

A' képviselőkamara jan. 26iki ülésében a' lüttichi követválasztások törvényessége vala kérdés alatt. Gendebien, Brouckère és Julien urak ellene, Dubus, Deleuw és Raikem mellette harcoltak, mire a' mellette lévő igen csekély többség a' vita-berekesztést hevesen sürgeté. Ezt ellenzé az oppositio, míg végre 39 szóval 36 ellen eldöntetett, hogy a' vitatás rekesztessék be. Ekkor az oppositio hasonló szavazattól tartván maga a' tárgy iránt, azon ürügy alatt, hogy a' kamara még nincs a' dologról eléggé értesítve, seregesen elhagyá a' gyűlést 's így, nem maradván elegendő tag ben, a' végszavazást ez uttal lehetlenné tevé. Az Indépendant erre ezt jegyzi meg: Illy bánásmódra csak egy észrevételt teszünk, azt t. i. hogy annak divatozása mellett semmi tanakodó gyűlés sem állhat fen. Minden kérdésnél van és lesz is

minoritas, ha tehát ez a dolog vég eldölésekor soha sem akarna szavazni, mi lenne ebből? parlamenti anarchia, vagy is a legnagyobb rossz, melly egy képviseleti kormányzás alatt támadhat. Az Union pedig szinte gáncsolva ezt mondja: A képviseleti kormányzás principiuma az, hogy a többség akarátja csináljon törvényt. A kamara 32 tagjának tegnapi viselete ezen principiumot felönti 's helyette az ellenkezőt, t. i. a minoritását fogná megállapítani. Ugyanis, mint-hogy igen ritkán van minden tag jelen, 's a kisebb szám gyakran 20—30 tagból is áll, ezeknek csak el kell távoznok, hogy a többség akarátjának kifejlését 's törvénné lételet akadályozzák. Azt kérjük tehát minden részrehajlatlantól: illő, méltó 's a nemzetben bizodalmat gerjesztő volt e azon tagoknak, kik tegnap az ülést elhagyák, viseletök, vagy nem? — Más az, ha a status létele vagy szabadsága forogna fen 's illy végső, elszánt lépés által az elvakult minoritást kellene az örvény szélén fentartóztatni, de itt? egy két választás másítása végett? — —

A belga Courier szerint a francia követ három jegyzéket adott volna be a belga külső-ministernek (ez még most is Goblet), mellyekben a francia kormány 6 milliót kíván Belgiumtól az 1831iki segédexpeditio, 11 milliót az antwerp-ostromi költségek fejében 's ezen felül még azt adja értésül, hogy az antwerp-fellegvári hadifoglyok tartása is ideiglen Belgium terhére fog esni. —

NEMETORSZAG.

Müncheni ujságok következők irnak Otto görög király utazásáról: Brindisiben (Brundisium) Ő Felsége a nápolyi király parancsolatjából egyik királyi palota készítettet el Otto görög király 's testvére (a bajor koronaherceg) elfogadtatásokra. Január 14kén tömérdek nép gyűlögött ezen palota elejébe, hogy Görögországnak új fejedelmét láthassa, 's igen élénk evvivák harsogtak, midőn a királyi két testvér megjelent. Pompás látvány volt az ifju királynak a kikötőben álló hajóktól lett elfogadtatása. Ezen hajók (az angol Madagascar, egy orosz fregát 's egy francia korvet) valamennyi lobogójukat fölvonák 's az üdvezlő lövések-

ben egymást váltogatták. Otto király mindenik hajón volt, legutóbb ment az öt viendő Madagascarra, holott a két testvér a görög király számára pompásan fölkeszített szobácskákban mintegy 10 óráig mulattak, midőn hosszú és kínos bucsu után a koronaherceg kir. öccsétől elvált 's még azon éjjel Nápolyba visszatért. Más nap u. m. jan. 15ikén kell vala az Otto királyt vivő hajónak indulnia, de a tengeren olly sűrű köd feküdt, hogy a kapitány hihetőleg tisztább időt fogott várni, egyébiránt a szél igen kedvező volt 's úgy látszott az is fog maradni. — Egy, Anconánál kikötött joniai hajós beszélé, hogy a bajor-görög seregeket vivő hajókkal jan. 8ikán Lissánál találkozott, 9ikén mint hitte Corfuba fogott a sereg érkezhetni.

A görög király jan. 18ikán Corfuba érkezett.

A freiburgi városi hivatal kibocsátá a meghívást a polgármesteri második választásra, miután Rottecket a kormány eltiltotta, mellyben hosszasan vitattatik az, hogy nem lehet valakit másodsor választani, kit első izben a felsőbbség jóvá nem hagy. Azaz hogy nem szabad kétszer választani; mert így a második már nem választás. — Erre Rotteck következő nyilatkozást adott január 31kén a freiburgi ujságban: Olly okokbul, mellyek a Volksblatt holnapi számában lesznek általam bővebben kifejtve 's mellyek mint reményilem a tisztelt polgárság jóváhagyását is megnyerendik, ezennel kinyilatkozatom, hogy én a polgármesterségről, mellyre engem az első, felette tisztelő választás meghívott, 's mellyre nyilvános tanujelek után, úgy látszott, másodsor is megvalék választandó, érzékeny köszönettel lemondok. Kérem tehát azon kedves polgártársimat, kik becses szózatikat reám szánák, hogy ezt ne tegyék, hanem más valamely választás fölött békével egyezzenek meg. — Illyenekre sem kell commentár.

HOLLANDIA.

Porosz ujságok következőleg irnak Haagból jan. 27ikéről: Tegnapelőtt reggel (24ikén, melly nap estve, mint irók, olly kedvező hírek érkeztek Londonba) ismét cabinet tanácsot tartá Ő Felsége a Londonból legutóbb érkezett közlemények felett, mel-

lyek vitatása az előbbeni napon be nem rekesztetett. Az ezen közleményekre adandó válasz, úgy látszik, még nincs megállapítva. Azonban hirtelik, hogy Londonban mind addig nem fogják az alkudozásokat folytatni, míg a Schelde minden nemzet hajóinak meg nem nyittatják. Ellenben részünkről a hadi foglyok 's a lefoglalt hajók szabadon bocsáttatását kívánják előlegesen. Azonban a londoni legújabb tudósításokból kitetszik, hogy a mi hajóinkra vetett embargo most még szigorubbán teljesítetik, mint előbb. — (A Sun beszéli, hogy a londoni diplomatai körökben forgó hírek szerint a haagai cabinet újabb ajánlati közt két pont vagyon, mellyet lord Palmers-ton örömezt fogadna el, de mellyekről a francia cabinet nem akar hallani. — Egyébiránt e közlemények tartalmáról még nem tudni semmi bizonyost).

SPANYOLORSZÁG.

A király jan. 1 és 3-án költ rendeleti által rendkívüli követek 's meghatalmazott ministerekké a nagybritanniai udvarhoz don Juan Nepomuceno Vial-t, a portugáli királyhoz (cerca del Rey de Portugal) don Luis Fernandez de Cordoba-t, 's a porosz kir. udvarhoz don Camillo Gutierres de los Rios-t nevezé ki. — A belső minister (gróf Ofalia) javaslatára a IV. Károly által 1796-ban alkotott, de 1808-ban eloszlatott cantabriai társaság ismét helyreállitatik.

ÉJSZAKAMERIKA.

Newyorki ujságok szerint úgy látszik az uniópárt is tartja conventet vagy is gyülekezetet Charlestonban (Délcarolinában). Egy Randal-Hunt nevű ur következő pontokat kíváná határozattá tétetni: Az uniópárt az egyesült statusok kormányán kívül semmi más iránt nem ismér engedelmességet. Midőn e határozás az egyetemi biztosság által fel fog vétetni, az egyszersmind vizsgálat alá veendő azon kérdést is: ha nem szükséges e az uniópártnak katonai szerkezetet adni, 's ha nem szükséges e, segedelemre szólítani fel az unio kormányt azon erőhatalom ellen, mellyel a délcarolinai status-convent fenyeget, hogy az egyesült statusok törvényit meg-

szegje 's felforgassa? — Ezen ajánlatok, csak egy szó levén ellene, fontolatra fogtak vétetni.

Ujabb: Az angol alsóház jan. 29-ki legelső ülésében Manners-Sutton urat 241 szóval 31 ellen szónokául (speaker) megválasztá. Érdekes volt a két demagog, O'Connell és Cobbet, ellenkezését hallani. Kimondom egyenesen, így szóla Cobbet, hogy a választás, melly itt ajánlatik, háborúüzenet a nép ellen, 's ezt nem a személyre, hanem a principiumokra nézve értem. Ha a ház Sutton urat választja meg, ez által némileg annak véleményeit is elfogadja, a mi nem hiszem, hogy kedves volna a nép előtt. Egyszersmind protestálok a szörnyű fizetés ellen, mellyet a szónok huz; a népnek tudnia kell, hogy ezen fizetés több mint a mit az éjszakamerikai egyesült statusok praesidense huz, 's hogy e kamara tisztei többé kerülnek, mint Éjszakamerikában az egész polgári igazgatás. — S midőn már Sutton u meg vala választva, Cobbet ezt mondá: Ezen választás mutatja, hogy a kamara tovább is meg akar siralmas rendszerében maradni, mert Sutton urnak mindig a nép zsebében volt a keze. — Newyorki levelek szerint Washingtonban erős hadikészületek tétettek Délcarolina ellen. Uj-Orleansban a sárga láz és cholera végre megszűnt 's a város egészségesnek hirdettetett. — Az oest. Beob. előadása szerint a triesti kikötőbe 1831-ben befutott 847, kiindult 954 külföldi hajó, 1832-ben pedig befutott 1046, kiindult 998; (ausztriai ezen utóbbi évben befutott 499, kiindult 491) 's így ez utóbbi évben 199-czel érkezett több, 's 44-gyel indult ki több mint 1831-ben. Ha egy illy hajó terhét általában 30,000 pengő forintra becsüljük, mond a Beobachter, úgy a kereskedésben megfordult tőkepénz ezen évi növekedése 7,290,000 forintra megy, 's ebből kivehetni, mennyire fogna az még szaporodni, ha az európai békeállapot tökéletesen biztosítva volna. Hát ha még Fiumét, Buccarrit 's Portorét tudnók használni mi Magyarok!

Bank-részvény febr. 9-ikén 1205